

19. po Trojici – 27.10.2019

Kto je na vine? Doba?

Milosť vám a pokoj od Boha Otca a od Otcovho Syna.

Jakub 4:1-3 „*Odkiaľ sú medzi vami boje a odkiaľ zrážky? Či nie odtiaľ – z vašich žiadostí, ktoré vás ovládajú? Túžobne žiadate, ale nemáte. Vražдите a horlíte, ale nemôžete dosiahnuť. Bojujete a pletkujete, ale nemáte, lebo neprosíte. Prosíte a nedostávate, pretože prosíte zo zlých pohnútok, aby ste uspokojili samých seba.*“

Podstatou a námetom našich vzájomných rozhovorov je v poslednom čase konštatovanie o zlej dobe. Zvykneme sa sťažovať na to, ako to vyzerá v našich vzťahoch, rodinách, na pracovisku, v politike, vo svete. Odpoveďou na tieto konštatovania je fráza: taká je doba. Ale kto tvorí tú dobu? Nie my, ľudia?

Nad týmito otázkami premýšľali aj Jakubovi súčasníci. Je zaujímavé, že píše prvotnej cirkvi, o ktorej máme samé pozitívne správy, ako sme to počuli v čítanom texte. A zrazu Jakub narúša naše ideálne predstavy o kresťanoch prvých storočí, keď hovorí: hádate sa, bojujete medzi sebou, ohovárate sa, ste sebeckí... Jakub to umocňuje slovníkom z oblasti vojny: hovorí o vojne, bitke, o vojenskom ťažení, o vraždení, o zápasení. Človek sa teda nemení, zostáva rovnako zlý a preto nám Jakub pripomína: halooooo, toto nie je zábava, toto nie je ľahká situácia, tu ide do tuhého.

Apoštol chce prísť na koreň vecí a pýta sa: odkiaľ to všetko pochádza a kam to až dospeje? Kde pramení hádanie sa do krvi v kresťanstve, hoci Ježiš často hovorí o pokoji a vzájomnej znášanlivosti?

Na základe minulotýždňovej kázne vieme, že tieto hádky, priam až vojny, určite nevyplývajú z múdrosti danej zhora, ale tej ľudskej, prízemnej, démonskej – hoci aj tí, ktorí viedli rôzne náboženské boje tvrdili o sebe, že múdrosť a vedenie od Boha majú. Jakub však po charakteristike tej múdrosti od Boha musí konštatovať: **vojny a boje medzi ľuďmi pramenia z nepokoja, nevyrovnanosti, zo žiadostivosti konkrétnych ľudí.** A sme tu zas pri srdci človeka: všetko začína v jednotlivcovi, vo vojne a nepokoji v jeho vlastnom srdci. **Takže nie doba stojí za zlom v tomto svete, ale ja, ty, my, ľudia ako takí. Naše srdce, náš postoj, náš život bez Boha a Jeho múdrosti.** Už toto je smutné konštatovanie, ale Jakub ide ďalej, keď hovorí: a vy z toho všetkého ešte máte radosť ☺. Hádky, ponižovanie, výsmech a vojny medzi vami, vám pôsobia dokonca rozkoš. Vy ich vznik a existenciu ešte podnecujete a vytešujete sa

z toho, že sú. Lebo týmto spôsobom si riešite problémy, ktoré máte sami so sebou.

Ak človek nemá jasno vo svojom vnútri, že je Kristov, že Mu patrí, že v Neho verí, potom sa rôznymi spôsobmi snaží vykompenzovať nepokoj svojho vnútra, vo vzájomných vzťahoch. Akoby tým povedal: ja sa nemám dobre, ani druhí sa nebudú mať dobre. Alebo sa začne ľutovať a tak upriamovať hádkami pozornosť na seba.

Zameranosť iba na seba teda pôsobí zlo v nás, ale aj vo vzťahoch. Jakub totiž hovorí: túžite po tom, čo vám chýba, ale aj tak to nemáte a namiesto toho, aby ste sa obrátili správnym smerom a hľadali, po čom túžite, tak svoju nevyrovnanosť a nedostatok obraciate voči iným. Takí naozaj sme: **máme silnú túžbu niečo mať, vlastniť, dosiahnuť, niečoho sa zmocniť tak, že sme ochotní bojovať za to rôznymi zbraňami. Zabúdame v takých chvíľach prosiť Pána Boha o pomoc pri hľadaní toho, po čom túžime.** Neprosíme o zbavenie sa sebeckých pohnútok. Neuvedomujeme si, že z Božej milosti máme všetko, čo potrebujeme a to ostatné príde, ak budeme hľadať v prvom rade Božie kráľovstvo a Jeho spravodlivosť.

Máme pocit, že ak budeme iných odpisovať a bojovať proti nim, dosiahneme to, po čom túžime. Ale my vlastne dosiahneme presný opak: nielen že nedostaneme, čo chceme, ale aj to, čo máme, stratíme. Preto je dôležité mať hranice aj v túžbach a žiadostiach. **Máme mať sny, ale nesmieme ísť pri ich uskutočňovaní cez mŕtvolu. Máme mať plány a chcieť viac, ale vždy s tou myšlienkou, že sa má diať Božia vôľa a že pri dosahovaní úspechov a túžob nesmieme ponižovať iných a bojovať proti všetkým dookola len preto, lebo my sa chceme stať víťazmi.**

Keďže Jakub hovorí ku kresťanom, samozrejme ide ďalej: možno aj túžite, aj bojujete správne o to, čo chcete, a možno sa aj modlíte, ale aj tak nedosahujete. Kde je príčina? Príčina je v pohnútkach ku modlitbe: Jakub doslova pripomína, **že my čas modlitby strácame, premrháme, utratíme len preto, aby sme nasycovali našu túžbu po svätoch, nepokojoch, v modlitbe nasycujeme našu túžbu vyniknúť a byť lepšími ako ostatní, len aby sme v sebe upokojili to rozbúrené vnútro.** Lenže modlitba nemá byť jednou zo zbraní, ktorou bojujeme voči iným, má to byť čas, kedy Bohu odovzdávame všetko to, čo nás trápi vo vnútri, aj naše vzájomné vzťahy, aj naše túžby. Veď Boh sa predsa nemôže na základe našich modlitieb rozhodovať pre naše dobro a ich zlo. Takou modlitbou staviame Boha do neriešiteľnej situácie.

Ak sa modlíme, ako to robíme? Prosíme Boha iba o naplnenie svojich túžob a potrieb? Alebo myslíme aj na iných vo svojich prosbách, možno aj na nepriateľov? Chceme, aby sa diala len naša vôľa, alebo túžime po tom, aby Boh konal to, čo je pre nás dobré? **Naše modlitby budú plné moci vtedy, ak Bohu dovolíme, aby premieňal naše túžby, pohnútky, srdce, aby to všetko bolo v súlade s Jeho vôľou pre náš život.** Nie je teda zlé žiadať si dobrý život, ale zároveň musíme vnímať aj to, že my už dobrý život máme a máme sa z neho tešiť a to, čo je zlé, máme dávať na zodpovednosť a do kompetencie Boha, u ktorého je všetko možné.

Je život na tomto svete zlý? Sú zlé vzťahy? Je zlá doba? Môže za to srdce človeka – moje aj tvoje. **Neriešme svoje komplexy tým, že budeme ubližovať iným a vyvolávať zbytočné hádky** – múdrosť zhora nás učí rešpektu a dáva pokoj. **Nehľadáme iba svoj vlastný prospech a nechcime na svoju stranu nakloniť aj Boha** – múdrosť zhora nás totiž učí dôvere a spoliehaniu sa na Pána. **Nemodlíme sa iba za seba a za dosiahnutie svojich plánov, cieľov a túžob** – múdrosť zhora nás učí vidieť aj iných a túžiť po dosiahnutí Božej vôle v našom živote, lebo ona je tou najlepšou alternatívou.

Nie doba je teda zlá, my ľudia sme zlí. Ale s tým sa dá niečo robiť. Jakub nám to radí a Ježiš svojim životným príkladom ukazuje. Amen.